

семеро

семенів-

семеро

робітників

дитвидав

Семеро Геменів- семеро робітників

російська
народна
казка
малюнки
І.Чарської

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО ДІТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ УРСР
Київ 1961

или собі семеро братів, семеро Семенів — семеро робітників.

Вийшли вони якось на поле ріллю орати, хліб засівати. На той час мимо їхав цар з воєводами, глянув на поле, побачив сімох робітників — здивувався!

— Що, — каже, — таке? На одному полі сім орачів, на згізд одинакові, і всі схожі як один. Дізнайтесь, хто такі ці робітники.

Побігли служники царські, привели до царя сімох Семенів, сімох робітників.

— Ну,— мовить цар,— відповідайте: хто ви такі і яке діло робите?

Відповідають їому молодці:

— Ми — семеро братів, семеро Семенів — семеро робітників. Оремо ми землю батьківську і дідівську, і кожний свого ремесла навчений.

— Ну,— запитує цар,— хто ж якого ремесла навчений?
Старший відказує:

— Я можу скувати залізний стовп від землі до неба.
Другий відказує:

— Я можу на той стовп вилізти, на всі боки подивитися, де що діється, побачити.

— Я,— третій відказує,— Семен-мореплавець. Щок-грюк, зроблю корабель, по морю поведу й під воду заведу.

— Я,— каже четвертий,— Семен-стрілець. На льоту муху з лука вбиваю.

— Я,— п'ятий каже,— Семен-звіздар. Зорі лічу, жодної не загублю.

— Я,— шостий каже,— Семен-хлібороб. За один день виорю, засію і врожай зберу.

— А ти хто такий будеш? — питає цар Семена-меншенького.

— А я, царю-батечку, танцюю-співаю, на дуді граю.

Втрутився тут воєвода царський:

— Ох, царю-батечку! Робітники нам потрібні. А танцюристу-музику вели взаший прогнati. Тільки даремно хліб їсти-ме та квас питиме.

— Правду кажеш,— відповідає цар.

А Семен-меншенький вклонився цареві та й каже:

— Дозволь мені, царю-батечку, моє діло показати, на ріжку пісеньку заграти.

— Що ж,— каже цар,— заграй наостанку, та й геть з мого царства.

Взяв тут Семен-меншенький берестяний ріжок і заграв на ньому танкову російську. Як пішов тут народ танцювати, прудкі ніженки переставляти! І цар танцює, і бояри танцюють, і стражники танцюють.

У стайнях коні у танець пішли, по хлівах корівонки притупують. Піvnі, кури пританцюють.

А найдужче воєвода царський танцює. З нього піт струмками котиться, він бородою трусить, сльози по щоках ллються.

Закричав тут цар:

— Покинь грati! Не можу танцювати, несила більше!

Семен-меншенький каже:

— Спочивайте, люди добрі, а ти, воєводо, за злий язик, за недобре око ще потанцюй.

Тут увесь народ заспокоївся,—

сам воєвода танцює. Доти танцював, поки з ніг звалився. Лежить на землі, мов риба на піску. Кинув Семен-меншенький берестяний ріжок.

— Ось,— каже,— моє ремесло.

Цар сміється, а воєвода зло затаїв. Тут цар і наказує:

— Ну, старший Семене, покажи свою майстерність.

Узяв старший Семен молот на п'ятнадцять пудів вагою, скував залізний стовп від землі до синього неба. Другий Семен на той стовп виліз, на всі боки поглядає.

Цар йому гукає:

— Қажи, що бачиш?

Відповідає другий Семен:

— Бачу — на морі кораблі плавають; бачу — на полі хліба досягають.

— А ще що?

— Бачу — на морі-океані, на острові Буяні, у золотому палаці Олена Прекрасна край віконця сидить, шовковий килим тче.

— А яка вона з себе? — цар питав.

— Така красуня, що ні в казці розказати, ні пером описати. Під косою — місяць, на кожній волосині — по перлині.

Захотів тут цар з Оленою Прекрасною одружитися. Став до неї святів засилати. А злий воєвода царя навчає:

— Пошли, царю-батечку, за Оленою Прекрасною сімох Семенів — вони великі мастаки.

А не привезуть царівни прекрасної — накажи їх страсти, голови відтяти.

— Ну, що ж, пошлю! — цар відказує. І звелів він сіном Семенам Олену Прекрасну здобути.

— А то, — каже, — мій меч — ваші голови з пліч.

Що тут поробиш? Узяв Семен-мореплавець гостру сокиру, цюк-грюк та й зробив корабель. Спорудив, оснастив, на воду пустив. Навантажили корабель крамом різним, подарунками коштовними. Цар наказує воєводі злому з братами їхати, за ними наглядати. Зблід воєвода, а робити нічого. Не копав би іншому ями, сам би в неї не потрапив.

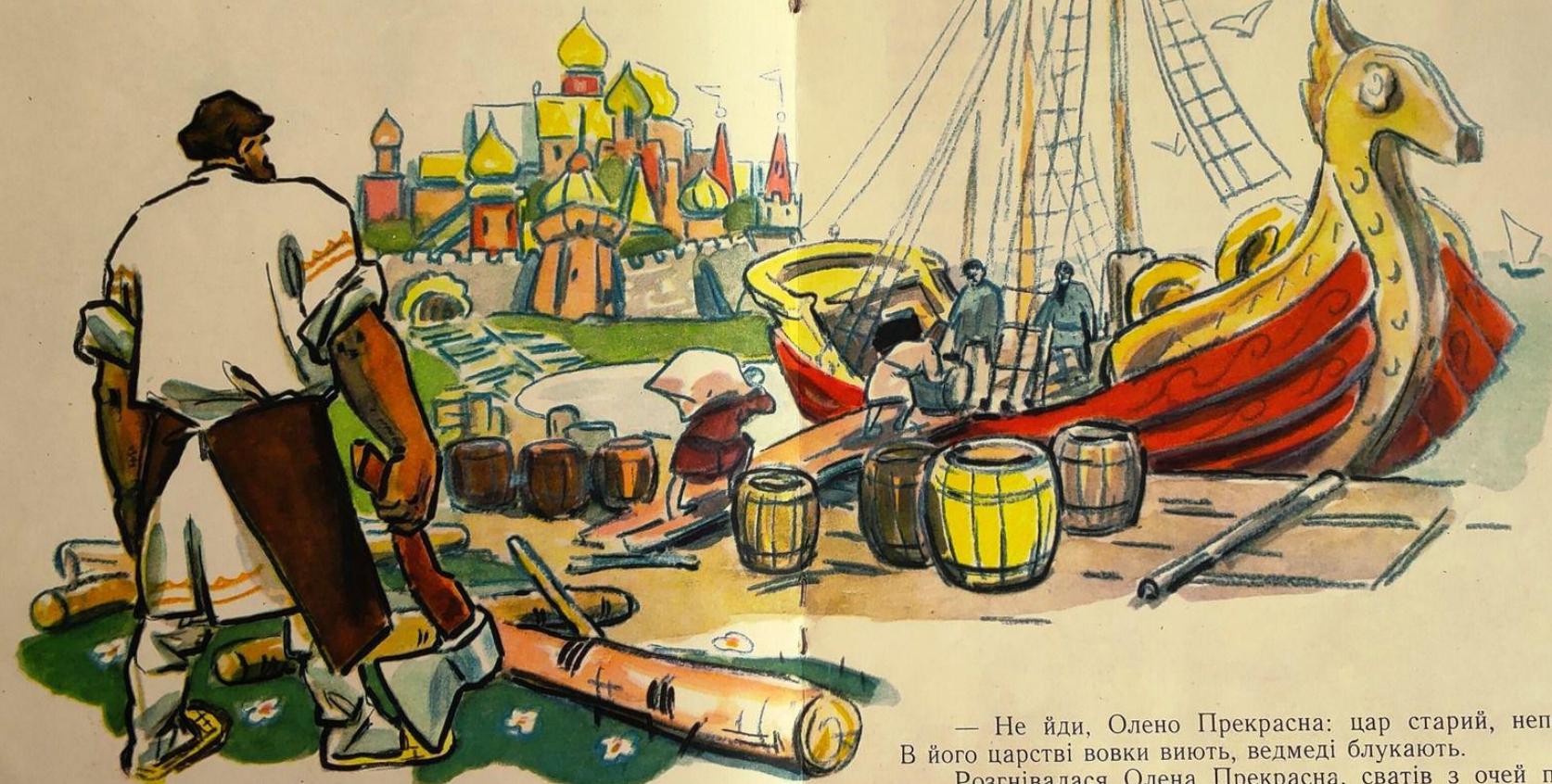

От на корабель сіли,— вітрила зашуміли, хвилі захлюпотіли,— і попливли морем-океаном до острова Буяна.

Чи довго, чи мало їхали — до чужого царства доїхали.

Прийшли до Олени Прекрасної, принесли подарунки коштовні, стали за царя сватати.

Олена Прекрасна подарунки приймає, роздивляється.
А злий воєвода їй на вухо шепоче:

— Не йди, Олено Прекрасна: цар старий, непоказний!
В його царстві вовки виуть, ведмеди блукають.
Розгнівалася Олена Прекрасна, сватів з очей прогнала.

— Ну, братя,— каже Семен-меншенький,— ви на корабель ідіть, вітрила напинайте, в путь-дорогу збираїтесь, хліба наготовуйте, а моя справа царівну добути.

Тут Семен-хлібороб за одну годину морський пісок зорав, жито посіяв, врожай зібрав, на всю дорогу хліба напік. Корабель спорядили. Почали Семена-меншенького чекати.

А Семен-меншенький до палацу пішов. Сидить Олена Прекрасна край вікна, шовковий килим тче. Сів Семен-меншенький під вікном, на ослінчику, таку мову почав:

— Добре у вас на морі-океані, на острові Буяні, а

на Русі-матінці у сто разів краще. У нас поля безмежні, луки зелені, ріки голубі, над плесами берізки білі, на луках квіти сині. В нас зоря з зорею сходяться, місяць на небі зірки пасе. В нас роси медові, струмки срібні. Вийде світанком пастух на зелений луг, заграє на берестяному ріжку — і хоч-не-хоч, а за ним підеш...

Заграв тут Семен-меншенький на берестяному ріжку. Вийшла Олена Прекрасна на золотий поріг. Семен грає, сам по саду йде, а Олена Прекрасна за ним слідом. Семен садом — і вона садом. Семен лугом — і вона лугом. Семен на пісок — і вона на пісок. Семен на корабель — і вона на корабель.

Брати швиденько сходні скинули, корабель повернули, у сине море попливли.

Кинув Семен на ріжку грati.

Тут Олена Прекрасна опам'яталася. Огляділася: навколо — море-океан, далеко острів Буян. Вдарила Олена Прекрасна об соснову підлогу, полетіла в небо блакитною зіркою, серед інших зірок загубилася.

Вибіг тут Семен-звіздар, полічив на небі зорі ясні, знайшов зірку нову. Вибіг тут Семен-стрілець, пустив у зірку золоту стрілу. Скотилася зірка на соснову підлогу, знову стала Оленою Прекрасною.

Каже їй Семен-меншенький:

— Не тікай від нас, царівно, від нас нікуди не сковаєшся. Якщо тобі так тяжко з нами плисти, відвеземо тебе краще додому, хай нам цар голови постине.

Пожаліла Олена Прекрасна Семена-меншенького:

— Не дам тобі, Семене-співаче, за себе голову рубати. Попливу краще до старого царя.

От вони день пливуть і другий пливуть. Семен-меншенький від царівни ні на крок не відходить. Олена Прекрасна з нього очей не зводить.

А злий воєвода усе примічає, злу справу замишляє.

Ось уже й дім близько, береги видно. Скликав воєвода братів на палубу, подав їм ківш солодкого вина:

— Вип'ємо, браття, за рідний край!

Випили брати солодкого вина, полягали на палубі хто де, заснули міцно-міцно. Не розбудить їх тепер ні грім, ні гроза, ні материнська слюза. Було до того вина сонне зілля домішане.

Тільки Олена Прекрасна та Семен-меншенький того вина не пили.

От доїхали вони до рідного краю. Сплять старші брати непробудним сном. Семен-меншенький Олену Прекрасну до царя споряджає. Обоє плачуть-заливаються, розлучатися не хочуть. Та що поробиш? Не давши слова — кріпиться, а давши слово — тримайся.

А злий воєвода перший до царя побіг, йому в ноги впав:

— Царю-батечку, Семен-меншенький на тебе злість має, тебе вбити хоче, царівну за себе взяти. Накажи його стратити.

Тільки Семен з царівною до царя прийшли, цар царівну з пошаною в терем провів, а Семена наказав до в'язниці кинути.

Закричав Семен-меншенький:

— Браття мої браття, шестero Семенів, виручайте свого меншенького!

Сплять брати непробудним сном.

Семена-меншенького до в'язниці вкинули, залізними ланцюгами прикували.

Вранці рано повели Семена-меншенького на люту смерть. Царівна плаче, перлинові слізи ллє. Злий воєвода посміхається.

Говорить Семен-меншенький:

— Царю немилостивий, за старим звичаєм виконай ти мое прохання передсмертне: дозволь востаннє на ріжку заграти.

Злий воєвода вголос кричить:

— Не давай, царю-батечку, не давай!

А цар каже:

— Не порушу звичаїв дідівських. Грай, Семене, та швидше. Заждалися мої кати, затупилися в них гострі мечі.

Заграв меншенький у берестяний ріжок. Через гори, через доли ріжок той чутно.

Почули його і старші брати — збудилися, стрепенулися, кажуть:

— Мабуть, лиxo скoїloся з нашим меншеньким!

Побігли вони до царського двору.

Тільки вхопилися кати за гострі мечі, хотіли Семенові голову відтяті, де не взялися — йдуть старші брати.

Наступили вони силою грізною на старого царя:

— Відпусти на волю нашого меншенького і віддай ѹому Олену Прекрасну.

Злякався цар і каже:

— Беріть брата меншенького та й царівну на додачу. Вона мені і так не подобається. Забираїте її швидше.

Ну й був тут бенкет буйний. Попили, поїли, пісень поспівали.

Потім узяв Семен-меншенький свій ріжок, танкову пісню заграв.

І цар танцює, і царівна танцює, і бояри танцюють, і бояришні. В стайнях коні у танець пішли, по хлівах корівоньки притупують. Півні, кури пританцювують.

А найдужче воєвода танцює. До того дотанцювався, що впав, і дух з нього геть.

Весілля справили, за роботу взялися: Семен-хлібороб хліб сіє, Семен-мореплавець по морях плаває, Семен-звіздар зорі лічить, Семен-стрілець Русь охороняє... На всіх роботи на Русі вистачить.

А Семен-меншенький пісні співає, на ріжку грає, усім серце звеселяє, працювати допомагає.

Переклад А. Богдан

для дошкільного віку

СЕМЬ СИМЕОНОВ – СЕМЬ РАБОТНИЧКОВ
*Русская народная сказка
(На украинском языке)*

Редактор М. П. Лисичко
Художник-рассадчик Г. Григорьев
Технический редактор О. Г. Калашникова
Корректор Л. Ю. Куроколова

Здано на типографію 20. XI. 1960 р. Підписано до друку
11. IV. 1961 р. Формат 60×92½. Філ. друг. арк. 2,5. Умовн.
друг. арк. 2,5. Обл. вид. арк. 2,20. Тираж 106,000. Зам. № 1496.

Ціна 15 коп.

Дитячий УРСР. Київ, Кірова, 34.

Друк-хромолітографія «Атлас». Головно-гравійна фабрика
Міністерства культури УРСР. Львів, Зелена, 20.

Ціна 15 коп.

